

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

**НЕЙРОПСИХОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ
НЕЙРОДІАГНОСТИКИ ТА НЕЙРОКОРЕКЦІЇ**

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота студента (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>40</u>	<u>20</u>	<u>60</u>	<u>120</u>	<u>2</u>

Київ-ЗФУУ
2024

1. Загальна інформацію про викладача (лектора).

Мельник Наталія Олексіївна

Доктор медичних наук, професор кафедри психології

Контактна інформація: e-mail: melnyknata0311@ukr.net

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» відводиться **120** годин **4** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 3 семестру на 2-ому курсі навчання.

Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Фундаментальні принципи нейронаук та психогенетики – розуміння нейробіологічних основ психічної діяльності.
- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – навички оцінки психічних порушень та їхнього нейропсихологічного аналізу.
- Загальна та диференційна психопатологія – знання механізмів психічних розладів у контексті нейропсихології.
- Сучасні методи психологічного тестування – застосування діагностичних методик у нейропсихологічному контексті.
- Основи психофармакології – розуміння впливу фармакологічних засобів на функціонування нервової системи.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та професійних сферах:

Постреквізити:

- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – використання нейропсихологічного підходу у психодіагностичній практиці.
- Пропедевтика психіатрії – поглиблення аналізу нейропсихологічних аспектів психічних розладів.
- Доказова практика в психології і психотерапії – оцінка ефективності нейрокорекційних методів у психологічній практиці.
- Механізми змін у психотерапевтичних втручаннях. Дані досліджень – аналіз нейропсихологічних механізмів змін у психотерапії.
- Практика під супервізію – застосування нейропсихологічних знань у роботі з пацієнтами

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» призначена для студентів закладів вищої освіти України і є складовою частиною Стандарту вищої освіти України. Згідно навчального плану підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 2 курсі (денна форма навчання), на вивчення якої відводиться 120 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Нейропсихологія – це великий науковий підрозділ психології, що вивчає зв'язок між мозком та психікою, інтердисциплінарна галузь знань, яка об'єднує в собі елементи нейроморфології, нейрофізіології, нейробіології медицини.

Нейропсихологічна діагностика – це комплексна оцінка функціонального стану нервової системи, психолого-педагогічне дослідження роботи мозку та психіки.

Нейропсихологічна корекція – комплекс спеціальних психологічних методик, спрямованих на виявлення і подолання основних причин труднощів у навчанні, поведінці, взаємодії та комунікації з іншими.

Дисципліна надає знання щодо нейродіагностичних методик, нейрокорекції та нейропсихології.

Навчальна дисципліна забезпечує засвоєння категоріально-понятійного апарату нейропсихології, нейродіагностики та нейрокорекції. Здатність аналізувати та систематизувати інформацію, формулювати рекомендації для проведення нейрокорекції для осіб різного віку та за різних умов нейропатології. Вміння використовувати міждисциплінарний підхід у професійній діяльності.

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» є сформувати розуміння впливу стану мозку на психіку людини. Надати основні методики нейродіагностики для розуміння нейропсихології.

Сформувати знання щодо нейрокорекції.

Надати знання щодо можливих варіантів використання методик нейрокорекції до певних нейропсихологічних порушень. Забезпечити знання щодо патологічних змін нервової системи та стратегії нейрокорекції.

Дисципліна допомагає розвинути аналітичні здібності, формувати критичне мислення.

8. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» є формування системи знань про основні методики нейродіагностики та нейрокорекції.

Мати уявлення щодо особливостей нейропсихологічних станів у дітей, знати методики виявлення змін психіки дитини з аутистичним спектром.

Знати особливості психічних станів у підлітковому віці і їх нейрокорекцію.

Сформуувати знання щодо нейрокорекції за умов різних патологічних станів у людей похилого віку та при деменції.

8.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» здобувач вищої освіти повинен

Знати:

- поняття про нейропсихологію;
- історію розвитку нейропсихології;
- будову центральної та периферичної нервових систем;
- патологічні зміни органів нервової системи;
- формування міжнейронних зв'язків;
- поняття про нейропсихологічну діагностику;
- розвиток нейродіагностики;
- основні напрямки нейродіагностичних методик для людей різного віку;
- поняття нейрокорекції та її розвиток;
- методики, які використовуються під час нейрокорекції у дітей;
- методики, які використовуються під час нейрокорекції у підлітків;
- методики, які використовуються під час нейрокорекції для людей похилого віку;

Уміти:

- використовувати базові знання з нейронаук та нейропсихології;
- розуміти виникнення патологічних станів нервової системи;
- визначати напрямки нейродіагностики та нейрокорекції за умов патологічних змін нервової системи;
- здійснювати прогнозування нейрокорекційних впливів у дітей;
- вміти визначати схильність до певних типів нейропсихологічних станів;
- здійснювати прогнозування нейрокорекційних впливів у людей похилого віку за умов різних патологічних змін.

9. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції» складається з двох *змістовних модулів*:

Змістовий модуль 1. Поняття нейропсихології та основні напрямки нейродіагностики.

Тема 1. Нейропсихологія - визначення, сучасні знання взаємозв'язку нейроморфології та психології людини.

Тема 2. Розвиток нейродіагностики та її основні класичні методики.

Тема 3. Сучасні інструментальні методики діагностики стану нервової системи.

Змістовий модуль 2. Нейрокорекція та її значення для психологічної допомоги людям різного віку.

Тема 4. Нейрокорекція - розвиток і основні напрямки нейрокорекційних втручань.

Тема 5. Нейрокорекція у дитячому віці, основні напрямки, можливості впливу на психічний стан дитини.

Тема 6. Нейрокорекція у підлітковому віці, основні напрямки, можливості впливу на психічний стан підлітка.

Тема 7. Нейрокорекція при деменції, когнітивна реабілітація та її можливості за різних умов патологічних змін нервової системи у людей похилого віку.

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			Контроль ні заходи
		л	пр	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Поняття нейропсихології та основні напрямки нейродіагностики.					
Тема 1. Нейропсихологія - визначення, сучасні знання взаємозв'язку нейроморфології та психології людини.	17	6	3	8	Поточне опитування, реферати,
Тема 2. Розвиток нейродіагностики та її основні класичні методики.	17	6	3	8	
Тема 3. Сучасні інструментальні методики діагностики стану нервової системи.	17	6	3	8	
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	<i>51</i>	<i>18</i>	<i>9</i>	<i>24</i>	
Змістовний модуль 2. Нейрокорекція та її значення для психологічної допомоги людям різного віку.					
Тема 4. Нейрокорекція розвитку і основні напрямки нейрокорекційних втручань.	18	6	3	9	Поточне опитування, реферати, тестування
Тема 5. Нейрокорекція у дитячому віці, основні напрямки, можливості впливу на психічний стан дитини.	17	6	2	9	
Тема 6. Нейрокорекція у підлітковому віці, основні напрямки, можливості впливу на психічний стан підлітка.	16	5	2	9	
Тема 7. Нейрокорекція при деменції, когнітивна реабілітація та її можливості за різних умов патологічних змін нервової системи у людей похилого віку.	16	5	2	9	
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>67</i>	<i>22</i>	<i>9</i>	<i>36</i>	
Залік	2		2		
Усього, годин	120	40	20	60	

11. Самостійна робота студента

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Історичний розвиток нейронаук і їх зв'язок з нейропсихологією.	8
2	Нейродіагностика у дітей до 1 року життя, особливості практичних методів.	8
3	Особливості діагностичних значень МРТ, ЕЕГ та розвиток сучасних приладів нейродіагностики.	8
4	Нейрокорекція у дітей до 1 року життя, особливості практичних методів.	9
5	Нейрокорекція у дітей з розладами аутистичного типу.	9
6	Нейрокорекція у підлітковому віці - тенденції та особливості у підлітків. Статеве дозрівання у хлопців та дівчат та його гормональні особливості.	9
7	Нейрокорекція у осіб з хворобою Альцгеймера.	9
Всього		60

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.

Основні:

1. Анатомія та фізіологія дитини: Навч. посібник / Чернівецький націон. ун-т ім. Ю.Федьковича / Г.І. Мардар (уклад.). — Чернівці : Рута, 2002. — 176 с.
2. Пашковський Валерій Мелентійович. Нейропсихологія: навч. посіб. для студ. вищ. мед. закл. освіти IV рівня акредитації, які навч. за спец. 7.110110 "Медична психологія" / В. М. Пашковський [и др.]; МОЗ України. Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти, Буковинський держ. медичний ун-т. - Чернівці : БДМУ, 2008. - 212 с.
3. Чабан О.С. Нейропсихологія [Електронний ресурс] : лекції та додатковий матеріал курсу / О. С. Чабан, М. М. Гуменюк, В. А. Вербенко. - Т. : ТДМУ, 2008. - 92 с.
4. Чепань М.-Л.А. Законодавче забезпечення захисту та збереження нейропсихологічної інформації / М.-Л.А. Чепань // Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України "Проблеми загальної та педагогічної психології. Том XII, Ч. 7. - К., 2010. - С. 483-493.
5. Юрий Микадзе. Нейропсихологія дитячого віку: Навчальний посібник 10943 · ISBN. 978-5-4461-1471-9 · Рік. 2022

Додаткові:

1. Занюк С. Психологія мотивації та емоцій. — Луцьк, 1997.
2. Ткач Богдан М. Нейропсихологія девіантної поведінки: монографія / Б. М. Ткач ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. - Львів : АТБ, 2018. - 417 с.
3. Тарасун Валентина. Морфофункціональна готовність дітей з особливостями у розвитку до шкільного навчання: діагностика і формування (нейропсихологічний супровід) / В. Тарасун ; Ін-т спец. педагогіки АПН України. - К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2008. - 299 с.
4. Пломін Р. Генплан. Як ДНК робить нас тими, ким ми є. Пер. з англ. М. Солдаткіної. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. 320 с.

5. Свааб Дік Наш творчий мозок. Пер. з нім. С. Зубченко. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 463 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. Тест Айзенка на визначення інтелекту. URL:
<http://www.sly2m.com/sly2m/IQ/>
3. Відео «ДНК – портрет нації». URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=Q7tWfDBl9-c>
4. Відео «ДНК2. У пошуках жінки». URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=eD4PXRmxPWY>
5. Відео «Психогенетика: наследственные программы». URL :
<https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=193354>
6. Інтернет-ресурс Human Brain Project . URL:
<https://www.humanbrainproject.eu/en/>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “ВІДМІННО” отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “ДОБРЕ” отримує студент, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “ЗАДОВІЛЬНО” отримує студент, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43
4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають студентів, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі.

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка з дисципліни Fx, F ("2") виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Студент зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;

- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;

- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;

- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.

- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Студент зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Студент має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.